

# Arbets-skade-försäkring



**Skadas du på arbetsplatsen eller på väg till eller från arbetet kan du få ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Ersättningen kan vara i form av arbetsskadesjukpenning, livränta eller ersättning för vårdkostnader. Även efterlevande kan få ersättning.**

## Vem är försäkrad?

Arbetskadeförsäkringen omfattar alla som förvärvsarbetar – anställda, uppdragstagare och egna företagare. Den omfattar även vissa studerande som utsätts för särskilda risker under sin utbildning.

## Vad får man ersättning för?

Du kan få ersättning för vissa kostnader och för den inkomstförlust du gör till följd av en arbetsskada. Blir du sjukskriven på grund av en arbetsskada får du sjukpenning enligt samma regler som vid annan sjukdom.

## Anmälan om arbetsskada

Drabbas du av en arbetsskada ska du genast meddela det till arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska anmäla skadan till Försäkringskassan och skyddsombudet. Skyddsombudet ska få en kopia av anmälan till Försäkringskassan.

Är du studerande ska du meddela skolan som då anmäler skadan till Försäkringskassan. Är du egen företagare ska du själv anmäla skadan till Försäkringskassan.

Det är viktigt att alla arbetsskador anmäls till Försäkringskassan. Alla arbetsskadeanmälningar registreras och arkiveras. Informationen

används sedan i arbetet med att förebygga sjukdom och olycksfall i arbetslivet.

Att arbetsgivaren eller skolan anmäler en arbetsskada innebär inte automatiskt att du får ersättning. För att få ersättning från arbetsskadeförsäkringen måste du själv ansöka om det. Se avsnittet **Hur får man ersättning från arbetsskadeförsäkringen?**

## Vad räknas som en arbetsskada?

En arbetsskada är en skada eller sjukdom som har uppkommit på grund av olycksfall eller på annat sätt orsakats av arbetet.

### Olycksfall

Olycksfall är en skada som uppkommit i samband med en särskild händelse. Händelsen ska vara kortvarig, ovanlig och oförutsedd. Råkar du ut för ett olycksfall och skadar dig under färd till eller från arbetet räknas det också som arbetsskada.

### Arbetssjukdom

I arbetsmiljön kan det finnas skadliga faktorer som kan ge upphov till olika sjukdomar. Exempel på skadliga faktorer i arbetet är

- tungt eller ensidigt arbete
- vibrationer eller skakningar
- buller
- olika kemiska ämnen
- psykiskt påfrestande arbetsförhållanden.

Psykiska och psykosomatiska sjukdomar räknas inte som arbetsskada även om de beror på till exempel

- företagsnedläggning
- bristande uppskattning av arbetsinsatser
- vantrivsel med arbetsuppgifter eller arbetskamrater.

### Smitta

En del smittsamma sjukdomar räknas som arbetsskador. Dit hör till exempel gulsot och den så kallade sjukhussjukan. Försäkringen gäller om du blivit smittad

- vid arbete inom sjukvården
- i annat arbete med behandling, vård eller omhändertagande av en person som burit på smitta
- vid arbete med djur eller material som burit på smitta
- vid olycksfall i arbetet
- vid arbete i laboratorium.

## Arbetsskada eller inte?

Försäkringskassan utreder bara en arbetsskada om det är aktuellt att betala ut ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Det innebär att Försäkringskassan aldrig gör en prövning bara för att fastställa en arbetsskada.

Försäkringskassan börjar sin utredning med att ta reda på om du har varit utsatt för olycksfall i arbetet eller om några skadliga faktorer funnits i din arbetsmiljö. Det måste också finnas ett läkarutlåtande med en utförlig beskrivning av sjukdomen eller skadan, hur den uppkom, orsak och hur den påverkar din arbetsförmåga.

Försäkringskassan har en försäkringsmedicinsk rådgivare som hjälper till med medicinska frågor och vid kontakter med andra läkare. Hans eller hennes uppgift är inte att besluta om rätten till ersättning från försäkringen.

Försäkringskassan gör en helhetsbedömning för att kunna ta ställning till om skadan ska klassas som en arbetsskada. Om Försäkringskassan konstaterar att skadan uppkommit till följd av olycksfall eller på annat sätt orsakats av arbetet, kan du få ersättning från arbetsskadeförsäkringen.

## Vilka ersättningar kan du få?

### Livränta

Om en arbetsskada har gjort att din förmåga att skaffa dig inkomst genom arbete blivit nedsatt med minst en 1/15 kan du få livränta. Din årliga inkomstförlust måste vara minst 11 125 kronor (en fjärdedel av prisbasbeloppet\*). Livräntan ska täcka den inkomstförlust du har gjort på grund av skadan upp till 333 750 kronor (7,5 prisbasbelopp).

Du kan få livränta

- under arbetslivsinriktad rehabilitering (utbildning eller omskolning)
- vid omplacering eller byte till annat arbete med lägre inkomst
- när din förmåga att skaffa inkomst genom arbete kan antas bestå under minst ett år.

Livräntan kan beviljas för en viss tid eller tills vidare. När man beräknar livräntan jämför man den inkomst du skulle ha haft om du inte blivit skadad med den inkomst du beräknas få med skadan. Livräntan är skillnaden mellan inkomsterna.

De flesta som är anställda har också andra typer av trygghetsförsäkringar genom kollektivavtal. De försäkringarna täcker i allmänhet också arbetsskador. Om du får ersättning från en försäkring för samma arbetsskada som du får livränta för kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar. Beviljas livränta för en arbetsskada bör du därför kontakta AFA Försäkring, som har hand om de försäkringar som ingår i kollektivavtalen.

Du når AFA Försäkring på telefon 08-696 40 00 eller [www.afaforsakring.se](http://www.afaforsakring.se).

### Sjukpenning

Arbetsskadesjukpenning betalas ut på samma sätt som vid annan sjukdom. Du får bara arbetsskadesjukpenning från arbetsskadeförsäkringen om du inte får det från annat håll.

Om du får sjukpenning på fortsättningsnivå på grund av en godkänd arbetsskada finns inte någon tidsgräns.

\* Prisbasbeloppet följer prisutvecklingen i samhället. År 2015 är prisbasbeloppet 44 500 kronor.

## Arbetskadestjukpenning för karensdagar

Den som får ersättning för inkomstförlust till följd av arbetsskada får även automatiskt arbetskadestjukpenning som kompensation för två karensdagar\*. Har du haft inkomstförlust i fler än två karensdagar kan du ansöka om ersättning även för dessa dagar. Arbetskadestjukpenning som kompensation för karensdagar gäller skador som har inträffat eller visat sig den 1 januari 2003 eller senare.

## Sjukvård utomlands

Du kan få ersättning om du skadar dig under arbete i ett annat land och måste söka vård där. Du kan också få ersättning om du under en utlandsvistelse behöver vård på grund av en tidigare arbetsskada.

## Tandvård i samband med arbetsskada

Har du haft kostnader för tandvård på grund av en arbetsskada kan du få ersättning. En förutsättning är att vårdgivaren är ansluten till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd. Rätt till ersättning prövas av Försäkringskassan efter genomförd åtgärd. Det innebär att du ska genomgå behandlingsåtgärd och därefter ansöka om ersättning från Försäkringskassan. Till ansökan ska kvitto eller räkning på kostnader som du fått från tandläkarren bifogas.

## Särskilda hjälpmedel

Du kan få ersättning om du har kostnader för ett särskilt hjälpmedel som du behöver på grund av skadan. Hjälpmedlet ska ersätta förlorade kroppsfunktioner, och du ska behöva det i ditt dagliga liv.

## Livränta till efterlevande och begravningshjälp

Om du har frågor om livränta till efterlevande och begravningshjälp till följd av arbetsskada ska du vända dig till Pensionsmyndigheten. Du kan besöka Pensionsmyndighetens webbplats [www.pensionsmyndigheten.se](http://www.pensionsmyndigheten.se) eller ringa 0771-776 776.

## Hur får man ersättning från arbetskadeförsäkringen?

Ansök hos Försäkringskassan med blanketten *Ansökan om ersättning från arbetskadeförsäkringen/statligt personskadeskydd* som finns hos Försäkringskassan och på [www.forsakringskassan.se](http://www.forsakringskassan.se). Där hittar du även blanketter för att ansöka om arbetskadestjukpenning för karensdagar och flera dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå på grund av arbetsskada.

## Inte nöjd med beslutet

Försäkringskassan prövar och beslutar om du har rätt till ersättning och i så fall hur stor ersättningen ska vara. Därefter får du ett beslut från Försäkringskassan. Om du är missnöjd med Försäkringskassans beslut kan du begära omprövning. Om du efter omprövningen fortfarande inte är nöjd kan du överklaga till förvaltningsrätten.

## Anmäl förändringar!

Du måste anmäla alla förändringar till Försäkringskassan som kan påverka rätten till eller storleken på din ersättning. Det kan vara om du börjar arbeta, går upp i arbetstid eller dina arbetsinkomster ändras. Om du fått för mycket pengar kan du bli skyldig att betala tillbaka.

## Äldre skador och regler

För alla skador som har inträffat före den 1 juli 2002 gäller äldre bestämmelser. Kontakta Försäkringskassan för mer information om du har en gammal skada.

## Trygghetsförsäkringar

Arbetskadeförsäkringen ger ett grundskydd vid arbetsskada. De flesta har också andra försäkringar genom kollektivavtal. Vänd dig till din arbetsgivare eller din fackliga organisation för mer information om andra försäkringar.

\* Karensdag är en dag i början av en sjukperiod som du inte får sjuklön eller sjukpenning för.

## Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Du hittar allt informationsmaterial på [www.forsakringskassan.se](http://www.forsakringskassan.se). Där kan du också enkelt och snabbt sköta en del ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

På vår telefon för självbetjäning 020-524 524 kan du beställa intyg, blanketter och broschyrer. Du kan också göra vissa anmälningar.

## Frågor?

Har du frågor kan du använda Hanna, vår digitala assistent på webben. Hon svarar på de vanligaste frågorna om våra försäkringar och tjänster och vägleder dig till rätt information. Du kan också ringa direkt till vårt Kundcenter 0771-524 524 och till Nationell förmedlings-tjänst för texttelefoner 90 160.

### Försäkringskassan kontrollerar

Försäkringskassan kontrollerar de uppgifter som du lämnar. Det kan gälla inkomst, frånvaro från arbete, civilstånd eller var du bor. Vi har informationsutbyte med andra myndigheter och samkör våra register med uppgifter från bland andra CSN, arbetslöshetskassorna och Skatteverket.

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.